

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/25249

64.37

Sayı : 56020453/2013-610.01-656/289/503
Konu : Yazılı soru önergesi

22/09/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 21/06/2013 tarihli ve 43452547-120.00-129787 sayılı yazı,
b) 28/06/2013 tarihli ve 3258/6138 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Ağrı Milletvekili Halil Aksoy tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/25249 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-656/2760/5442
Konu : Yazılı soru önergesi

22/09/2014

Sayın Halil AKSOY
Ağrı Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/25249 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Bu çerçevede ceza infaz kurumları;

1- Yargı denetimi kapsamında, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, İnsan Hakları Kurulunca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

II- Ceza infaz kurumlarında bulunan çocuk veya yetişkin hükümlü ve tutuklulara işkence, eziyet gibi kötü muamelelerde bulunulduğuna dair kurum müdürlüklerine, Cumhuriyet savcılıklarına ya da Bakanlığımıza şikâyet iletilmesi durumunda, sorumlular hakkında derhâl gerekli adlî ve idarî işlemler yapılmaktadır. Soru önergesine konu edilen olayla ilgili olarak ilgili kurum idaresinin herhangi bir müsamahası söz konusu olmayıp, bir hükümlünün kendisine taciz ve tecavüzde bulunulduğunu ileri süren dilekçeyle başvurusu üzerine gerekli işlemler derhâl başlatılmıştır.

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda meydana geldiği iddia edilen olayla ilgili olarak Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce görevlendirilen kontrolörler tarafından gerekli denetimlerin yapıldığı; yapılan denetim sonucunda 11 personel hakkında adlî ve idarî yönden gereğinin yapılması amacıyla Antalya Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu,

2- İnfaz mevzuatımızda, koğuş ağalığı veya koğuş mümessilliği gibi bir kuruma yer verilmediği; buna rağmen yaklaşık 25 ilâ 30 kişinin kaldığı koğuşlarda, temizlik, yemek, yatış ve kalkış zamanı, ortak kantin harcamaları gibi konularda mahkûmların kendi aralarından bazılarını temsilci olarak seçebildikleri; hükümlü ve tutukluların geliştirdiği bu uygulamaya kurum idarelerince engel olunmaya çalışılmakla birlikte, bu durumun önüne geçilmesinin her zaman mümkün olmadığı,

3- Ceza infaz kurumlarında her türlü ilacın doktor reçetesi ile kurum revirine geldiği; buradaki görevliler aracılığıyla da hastalara tek tek içirildiği; bununla birlikte yasal olmayan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yollardan kuruma ilaç veya madde sokulmasına zaman zaman teşebbüs edilebildiği; kurumlarda yapılan rutin denetim ve aramalarda yakalanan bu ilaç ve maddelerle ilgili olarak yasal işlem yapıldığı,

Anlaşılmıştır.

IV- Antalya Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan çocuk hükümlü ve tutuklular arasında yaşandığı iddia edilen cinsel istismar olayları ile çocuk hükümlü ve tutuklulara görevli personel tarafından kötü muamelede bulunulduğu yönünde gazete ve internet haberlerinde yer alan iddialarla ilgili olarak, Başsavcılıklarına intikal ettirilen şikâyet başvuruları üzerine derhâl adli ve idarî soruşturmaların başlatıldığı,

2- Kurum personeli hakkında başlatılan iki ayrı soruşturmada, kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği,

3- Cinsel taciz, cinsel saldırı, kötü muamele ve görevi kötüye kullanma iddialarıyla ilgili bir soruşturmanın devam ettiği,

4- Kurumda bulunan bir çocuk hükümlünün iddia ettiği cinsel istismar olayıyla ilgili olarak başlatılan soruşturma neticesinde, kurumda barındırılan üç şüpheli çocuk hakkında cinsel istismar suçundan Antalya Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı,

5- Bakanlığımız kontrolörleri tarafından yapılan denetimler sonucu açılan idari soruşturmanın hâlen devam ettiği,

6- Mağdur çocuğun gerekli sağlık muayenelerinin yaptırıldığı ve Kurum psikologlarından psikolojik destek almasının sağlandığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan